

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Ane Berlengi Fellner, predsjednice vijeća, Mirjane Čačić i Marine Kosović Marković, članica vijeća, te više sudske savjetnice Ljerke Morović Pavić, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja H. Š. iz Z., protiv tuženika Povjerenika za informiranje, Z., u predmetu radi ostvarivanja prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 30. siječnja 2019.

p r e s u d i o j e

Tužbeni zahtjev se usvaja i poništava se rješenje Povjerenika za informiranje, klasa: UP/II-008-07/18-01/364, urbroj: 401-01/03-18-4 od 21. rujna 2018.

Obrazloženje

Rješenjem tuženika odbijena je žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Hrvatske banke za obnovu i razvitak, broj: 8/2018 od 28. ožujka 2018. Ovim rješenjem odbijen je zahtjev tužitelja za pristup traženim informacijama, pozivom na odredbu članka 23. stavka 5. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama, odnosno uz obrazloženje da postupanje po zahtjevu tužitelja dovodi do opterećivanja rada i redovitog funkcioniranja tijela javne vlasti.

Protiv navedenog rješenja tužitelj je pokrenuo upravni spor, a u tužbi u bitnom iznosi da je iz njegovog zahtjeva za pristup informacijama od 5. ožujka 2018. razvidno da su tražene informacije koje se tiču raspolaganja javnim sredstvima, zbog čega bi te informacije temeljem članka 16. stavka 3. u svezi s člankom 10. stavkom 1. točka 12. Zakona o pravu na pristup informacijama trebale biti javno dostupne na mrežnim stranicama javnopravnog tijela. Kako javnopravno tijelo nema ove podatke objavljene na svojim mrežnim stranicama, smatra da je njegovu zahtjevu valjalo udovoljiti, pri čemu se poziva i na odredbe članka 23. Zakona o pravu na pristup informacijama te na odredbu članka 2. Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak. Budući da su traženi podaci od razvojne i izvozne banke koja je u stopostotnom vlasništvu Republike Hrvatske, smatra da je pogrešno primijenjen članak 25. stavak 5. točka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama. Ističe da tuženik nije u žalbenom postupku proveo dokazni postupak uvidom u tražene informacije, zbog čega upućuje na nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Opsežno obrazloženje tuženika smatra šikaniranjem u ostvarivanju prava zajamčenog člankom 38. stavkom 4. Ustava Republike Hrvatske. Poziva se na stajalište ovog Suda izraženo u presudi broj UsII-281/17 od 30. studenog 2017., prema kojem pristup podacima o raspolaganju javnim sredstvima mora biti dostupan automatski svakome te u takvim slučajevima ne postoji mogućnost zloupotrebe prava na pristup informacijama. Predlaže da Sud tužbeni zahtjev usvoji i poništi rješenje tuženika.

Tužba je dostavljena na odgovor tuženiku, koji se očitovao podneskom od 29. studenog 2018. U dostavljenom očitovanju tuženik iznosi razloge zbog kojih smatra da

navodi tužbe nisu osnovani, pri čemu se poziva na institut zlouporabe prava u smislu odredbe članka 25. Zakona o pravu na pristup informacijama, a tako i Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te Konvencije o pristupu službenim dokumentima (koja još nije stupila na snagu) i Konvenciji o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša iz 1998. Dodatno obrazlaže subjektivni i objektivni element zlouporabe prava na pristup informacijama te predlaže da Sud tužbu odbije.

Sukladno odredbi članka 6. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. i 29/17.), odgovor na tužbu dostavljen je tužitelju.

Tužbeni zahtjev je osnovan.

Iz obrazloženja rješenja tuženika, kao i iz podataka spisa predmeta razvidno je da je tužitelj zahtjevom za pristup informacijama od 5. ožujka 2018. zatražio od Hrvatske banke za obnovu i razvitak sljedeće informacije: odluku uprave s obrazloženjem, koja je dostavljena članovima Nadzornog odbora na odobrenje od 25. veljače 2015., kojom se odobravaju dva kredita za kupnju brodova koji se grade u brodogradilištu H. b. T. d.d. za K. s. I., M. I.₁ i K. s. 2 I., M. I.₂, prijedlog odluke Nadzornog odbora s obrazloženjem u svezi poziva pisanog izjašnjavanja od 5. svibnja 2015. za davanje suglasnosti na konačnu odluku o ulaganju u H. P. d.d., materijale s prijedlogom odluke za točku V. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. godine za korisnika J. S. C. B. f. C. a. S. D. od F. P., materijale s prijedlogom odluke za točku XIII. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. – informaciju o odbijenim i vraćenim zahtjevima za kredit HBOR-a u 2014., materijale s prijedlogom odluke za točku XV. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. – izvješće o izravno odobrenim kreditima i materijale s prijedlogom odluke za točku XVIII. sjednice Nadzornog odbora od 11. svibnja 2015. – izvješće o stambenom kreditiranju radnika HBOR-a. Rješenjem Hrvatske banke za obnovu i razvitak zahtjev tužitelja odbijen je pozivom na odredbu članka 23. stavka 5. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj: 25/13. i 85/15.), kojom je propisano da će tijelo javne vlasti rješenjem odbiti zahtjev ako jedan ili više međusobno povezanih podnositelja putem jednog ili više funkcionalno povezanih zahtjeva očito zlopotrebljava pravo na pristup informacijama, a osobito kada zbog učestalih zahtjeva za dostavu istih ili istovrsnih informacija ili zahtjeva kojima se traži velik broj informacija dolazi do opterećivanja rada i redovitog funkcioniranja tijela javne vlasti.

Rješenjem tuženika potvrđena je pravilnost stajališta javnopravnog tijela, pri čemu je tuženik detaljno obrazložio subjektivni i objektivni element zlouporabe prava. Rješenjem tuženika također su obrazloženi svi zahtjevi koje je tužitelj podnio javnopravnom tijelu prvog stupnja, te je utvrđeno da je postupajući po prvom zahtjevu tužitelja, javnopravno tijelo donijelo rješenje broj 1/17, kojim je tužitelju djelomično odobren pristup traženim informacijama na način da su prikriveni podaci koji su zaštićeni zakonom te je tužitelju poslan paket s traženim informacijama od 500 stranica teksta. Kako je tužitelj i nakon toga nastavio s podnošenjem zahtjeva za dostavu informacija, to je u ovom žalbenom postupku tuženik utvrdio da se radi o opsežnom zahtjevu za pristup informacijama, koji u kombinaciji s ostalim zahtjevima za pristup informacijama dovodi do zlouporabe prava na pristup informacijama. Tuženik je ocijenio da žaliteljevo korištenje instituta prava na pristup informacijama kolidira s javnim interesom zbog kojeg navedeni institut postoji, ali predstavlja i obezvrjeđivanje njegova cilja i svrhe te bi svako daljnje omogućavanje tužitelju da zlouporablja odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama imalo za posljedicu neopravdano opterećivanje rada i funkcioniranje tijela javne vlasti, predstavljalo prepreku učinkovitom radu tog tijela i time bilo u suprotnosti s načelima pravičnosti i pravne

sigurnosti. Iz navedenih razloga tuženik je rješenje tijela javne vlasti kojim je odbijen zahtjev radi ostvarivanja prava na pristup informacijama ocijenio pravilnim i na zakonu osnovanim.

Navedeno stajalište tuženika ovaj Sud ne prihvaća.

Naime, u nizu ranijih presuda ovaj Sud je izrazio stajalište da sredstva državnog proračuna spadaju u javna sredstva te je kontrola korištenja sredstava iz državnog proračuna u interesu svih građana, a tužitelj, kao i svaka druga osoba, ima pravo saznanja o potrošnji javnih sredstava, koja bi radi transparentnosti tijela javne vlasti trebala biti dostupna i to sukladno odredbi članka 16. stavka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, bez provođenja testa razmjernosti. Zahtjev tužitelja odnosi se na veći broj traženih informacija koje se odnose na raspolaganje javnim sredstvima kojima javnopravno tijelo (HBOR) raspolaže. Podatke o raspolaganju ovim sredstvima javnopravno tijelo moglo bi kako pravilno navodi tužitelj objavljivati sukladno odredbi članka 10. stavka 1. točke 12. Zakona o pravu na pristup informacijama, kojom je propisano da su tijela javne vlasti obvezna na internetskim stranicama, na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku, objavljivati zaključke sa službenih sjednica i službene dokumente usvojene na tim sjednicama. Kako tijelo javne vlasti ove podatke na svojim internetskim stranicama ne objavljuje, to ni nije bilo na zakonu utemeljenog razloga njegov zahtjev odbiti. Naime, zahtjev tužitelja ne odnosi se na dostavu već traženih i dobivenih informacija, a kako se zahtjev odnosi na pristup podacima o raspolaganju javnim sredstvima, to je u konkretnom slučaju materijalno pravo pogrešno primijenjeno jer u takvim slučajevima ne postoji mogućnost zloupotrebe prava na pristup informacijama. Iz istog razloga, dakle iz razloga što se traženi podaci odnose na raspolaganje javnim sredstvima, koji podaci moraju biti dostupni svakome, Sud ne prihvaća obrazloženje tuženika prema kojem bi pružanje tražene informacije dovelo do opterećivanja rada i redovitog funkcioniranja tijela javne vlasti.

Iz navedenih razloga, Sud je tužbeni zahtjev uvažio i poništio rješenje tuženika, koji je dužan o žalbi tužitelja odlučiti sukladno pravnom shvaćanju i primjedbama Suda iznesenim u ovoj presudi.

Slijedom navedenog, na temelju odredbe članka 58. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 30. siječnja 2019.

Predsjednica vijeća
Ana Berlengi Fellner, v.r.